

JAHAN PEYMAN BAR

تفاوت ترانزیت
داخلی و خارجی

ترانزیت چیست؟

در دنیای امروز کشورها نیاز دارند تا با یکدیگر روابط تجاری و شخصی داشته باشند. به همین خاطر سیستم حمل و نقل و انواع ترانزیت شکل گرفته است. در واقع می‌توانیم ترانزیت را این‌گونه تعریف کنیم؛ حمل انواع کالاها و اشخاص در مسافت‌های مختلف با کمک وسایل مختلف. در لغت ترانزیت (Transit) ریشه در زبان فرانسه دارد و به معنای عبور دادن کالا از شهر به شهر یا از کشوری به کشور دیگر اطلاق می‌شود. با توجه به ریشه این کلمه امروزه هم، بیشتر از اصطلاح ترانزیت بیشتر برای حمل و ارسال کالا استفاده می‌شود. برای آشنایی بیشتر با تعریف ترانزیت [اینجا](#) کلیک کنید.

حوزه فعالیت‌های ترانزیتی و حمل و نقل شامل دو بخش بین‌المللی و داخلی است و ما قصد داریم در این مقاله درباره تعریف ترانزیت‌های داخلی و خارجی به روش جاده‌ای و تفاوت بین آن‌ها صحبت کنیم.

ترانزیت‌های داخلی

ترانزیت داخلی

برخی از جابه‌جایی‌های کالا در دو نقطه گمرکی در یک کشور صورت می‌گیرند که به این نوع حمل و نقل ترانزیت داخلی گفته می‌شود. رایج‌ترین نوع ترانزیت داخلی ایران، ترانزیت زمینی است. این نوع از ترانزیت با کمک ماشین‌های زیر انجام می‌شود:

- تریلی کمپرسی
- ترانزیت چادری
- انواع کامیون‌های مختلف

در ترانزیت داخلی در ابتدا کالا در گمرک مبدأ بررسی می‌شود تا از مطابقت کالا با چیزی که اظهار شده اطمینان حاصل شود. در صورت مشاهده هرگونه تفاوت و تخلف، کالا به‌عنوان کالای قاچاق شناخته خواهد شد.

در مرحله بعد کالا باید طبق یک تاریخ معین در گمرک مقصد قرار داشته باشد در غیر این صورت کالا به‌عنوان کالای قاچاق شناخته خواهد شد مگر آنکه کالا به دلیل یک حادثه و یا تصادف در تاریخ معین به مقصد نرسد که در این شرایط می‌توانند با در دست داشتن جریمه نیروی انتظامی حداکثر تا مدت ۵ روز از تاریخ قید شده در پروانه، کالای خود را ترخیص کنند.

نوعی از ترانزیت داخلی نیز وجود دارد که زمانی اتفاق خواهد افتاد که کالایی در یکی از گمرک‌های کشور قرار دارد اما کارهای مربوط به ترخیص آن باید در یک گمرک دیگر در همان کشور انجام شود. در این صورت کالا به گمرک دوم انتقال داده می‌شود. به این نوع از حمل و نقل، ترانزیت به داخل گفته می‌شود.

عوامل مؤثر در هزینه ترانزیت داخلی

- نوع کالا
- ارزش کالا
- نوع ترانزیت داخلی
- مسیر ترانزیت
- میزان فاصله مبدأ تا مقصد

مراحل ترانزیت داخلی

- فاکتورهای فروش کالا
- فهرست عدل بندی
- گواهی مربوط به مبدأ
- قبض مربوط به انبار گمرک
- ترخیصیه
- بارنامه
- گواهی ثبت سفارش

ترانزیت خارجی

ترانزیت خارجی

ترانزیت خارجی، همان ترانزیت بین‌المللی است که اغلب برای جابه‌جایی محموله‌های سنگین از کشوری به کشور دیگر در نظر گرفته می‌شود. البته بخش کوچکی از این ترانزیت‌ها نیز به محموله‌های سبک وزن اختصاص پیدا می‌کند که جابه‌جایی آن‌ها به روش ترانزیت هوایی انجام می‌شود. ترانزیت بین‌المللی را می‌توان به دو دسته تقسیم‌بندی کرد:

دسته اول: ترانزیت به خارج نوعی از انواع ترانزیت کالا است که در آن تنها یک مبدأ و یک مقصد وجود دارد. یعنی جابجایی و صادرات کالا از مبدأ گمرک کشوری به مقصد گمرک کشوری دیگر صورت می‌گیرد.

دسته دوم: به ترانزیتی گفته می‌شود که حداقل 3 کشور یا بیشتر در حمل و نقل درگیر باشند. یعنی به‌طورکلی جابجایی کالا از کشور مبدأ تا مقصد، موردبررسی 3 کشور یا بیشتر قرار گیرد. به این نکته نیز باید توجه کنید که تاریخ و زمان ورود و خروج در هر کشور معین و مشخص است و نباید تأخیری در آن صورت گیرد. همچنین پیش از هر چیز مرزها و گمرک‌های هر کشور برای دریافت و انتقال کالا در ترانزیت خارجی مشخص خواهد شد.

انواع حمل و نقل بین‌المللی

به طور کلی عمده روش‌های حمل کالا به صورت حمل دریایی و حمل زمینی و حمل ریلی و حمل هوایی کالاها است. انتخاب روش حمل و نقل، بنا بر حجم، وزن، ارزش کالاها و فوریت زمانی آن‌ها، با توجه به محدودیت بودجه و در نظر گرفتن ریسک و امنیت برای هر محموله ای و با توجه به مبدأ و مقصد آن مشخص می‌شود.

FOB در ترانزیت چیست؟

FOB یک اصطلاح بین‌المللی است که بسیاری از قراردادها برای حمل کالا بر اساس آن نوشته و توافق خواهند شد. محتوا و معنای اصطلاح FOB بدین شرح است:

FOB مخفف کلمه‌ی Free on Board است و در قرارداد ترانزیتی که بر اساس فوب باشد، فروشنده کالا موظف است تا تمامی هزینه‌های ترانزیت کالا و خطرات احتمالی را تا زمان رساندن کالا به دست شرکت خریدار کالا در مکانی معین و مشخص بر عهده بگیرد و اما بعد از انجام این مراحل از آن به بعد تمامی هزینه‌ها از جمله کرایه حمل کالا و بیمه و غیره بر عهده خود خریدار است.

گذرنامه در ترانزیت

برای هر گونه ورود و خروج به هر کشوری نیاز به گذرنامه است. در رابطه با رانندگانی که فعالیتشان ترانزیت کالا است، اداره گذرنامه باید با استعلام گرفتن از سازمان حمل و نقل کشور مبنی بر درست بودن ادعای فرد جهت دادن گذرنامه و دفترچه خروج اقدام کند. همچنین در این رابطه نیروی انتظامی وظیفه دارد تا برای رانندگان گواهی نامه بین‌المللی، پلاک ترانزیتی و دفترچه مالکیت صادر کند.

پلاک ترانزیت

پلاک ترانزیت به منظور شناسایی وسیله نقلیه به صورت بین‌المللی صادر و تحویل می‌گردد. پلاک‌های ترانزیت برای هر وسیله نقلیه فقط یک بار صادر می‌شوند که مختص همان خودرو بوده و اعتبار آن‌ها تا پایان عمر همان وسیله نقلیه می‌باشد.

تأثیر ترانزیت کالا در اقتصاد کشور

از بعضی کشورها به‌عنوان راه میانبری برای رسیدن کالا به مقصدهای موردنظر استفاده می‌شود. کشور ایران هم با داشتن موقعیت مناسب می‌تواند از این فرصت استفاده کند.

بسیاری از کشورهای همسایه ما باینکه موقعیت‌های بسیار خوبی هم ندارند؛ اما درآمدهای بسیار زیادی را از این راه به دست می‌آورند. از آنجایی که از پتانسیل‌های کشور ما ایران به‌خوبی استفاده نمی‌شود، ما هنوز درآمد واقعی‌مان را از این راه به دست نیاورده‌ایم.

حمل و نقل جاده‌ای

سخن آخر

در واقع ترانزیت فارغ از نوع و اشکال آن راهی است تا بتوان روابط تجاری خود را با دیگر کشورها حفظ کرد. این کار علاوه بر ارزش آوری باعث ایجاد اشتغال بیشتر نیز خواهد شد. البته هر روش قوانین خاص خود را دارد و برای اینکه کالا سالم به مقصد برسد باید این قوانین که شامل مجوزهای لازم از طرف کشور فرستنده و دریافت کننده است اخذ شده باشد. بعد از آن با توجه به سرعت مورد نظر برای ارسال کالا، هزینه یا امنیت یکی از روش‌های گفته شده، انتخاب می‌شود.